

Осіння весна

Марія — шкільна вчителька. Мама двох маленьких діток і дружина Романа, з яким живе за звичкою, та аж ніяк не через кохання. Її молодість минає у сірості, й так само, мабуть, мине все життя. Без пристрасті й почуттів.

Проте одного дощового дня її втомлений погляд помічає Олександра. Випадкова зустріч у кафе стає для неї подихом весни у тоскних осінніх буднях. Між Марією й Олександром починається роман.

Їхні побачення мають залишатись таємними. Та чоловік Марійки щось підозрює. Він починає стежити за дружиною... і потрапляє під колеса машини Олександра. Дивом Роман виживає, але стає інвалідом.

Жінка дає фальшиві свідчення, виправдовуючи коханого. Проте той зникає з її життя. Усе, що залишається Марії, — гарувати на кількох роботах, щоб забезпечити прикутого до візка чоловіка, який її ненавидить. Чому ж її весна скінчилася так швидко? Невже вона ніколи більше не побачить Олександра? Та доля вирішує, що кохання має право на другий шанс. Але якою ціною?

СВІТЛАНА
ТАЛАН

Осіньня весна

КСД

СВІТЛАНА
ТАЛАН
— —

СВІТЛАНА
ТАЛАН

Осінь і весна

РОМАН

ХАРКІВ
2023. КСД

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2023

ISBN 978-617-15-0088-4 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Талан С.

Т16 Осіння весна : роман / Світлана Талан . — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. — 304 с.

ISBN 978-617-12-9969-6

Марія — шкільна вчителька. Мама двох маленьких діток і дружина Романа, з яким живе за звичкою, та аж ніяк не через кохання. Її молодість минає у сірості, й так само, мабуть, мине все життя. Без пристрасі й почуттів. Проте одного дощового дня її втомлений погляд помічає Олександра. Випадкова зустріч у кафе стає для неї подихом весни у тоскних осінніх буднях. Проте Олександр — не єдиний, кого цікавить Марія. Перед жінкою постає складний вибір. Залишатися вірною, проте не надто щасливою дружиною? Спробувати відповісти на почуття того, хто поруч з дитинства? Чи, попри перешкоди, виборювати право кохати і бути коханою? Як же складно передбачити, що принесе їй несподівана осіння весна — пишний квіт, який здолає будь-які морози, чи лютий холод, що залишить по собі лише болючу пустку...

УДК 821.161.2

© Талан С. О., 2022

© Depositphotos.com / AndreyCherkasov, обкладинка, 2023

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2023

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2023

Розділ 1

Дев'ять місяців я з нетерпінням чекала на цей день — свято останнього дзвоника, а інакше кажучи, кінця чергового шкільного року. Здавалося, що навчальний рік тягнеться безмежно довго й ніколи не скінчиться. Я втомилася перевіряти ночами зошити, виправляючи дитячі каракулі, мені жахливо набридло писати «дньовки» й заповнювати класний журнал, від шуму й гаму дзвінкоголосих дітлахів тріщала голова. Але ось відбулася лінійка, зі щасливими, збудженими обличчями в передчутті літнього відпочинку розбіглися мої шибеники — учні 3-А класу, й у школі стало незвично тихо й похмуро. Тільки вчора стіни шкільного коридору тріщали по швах від дитячих голосів, а сьогодні вже засумували порожні парти. Коли я проводила уроки й у класі ставало душно, то відчиняла вікна. Повз школу мчали дорогою машини, заглушаючи мій голос, а сьогодні шум автівок мені здавався таким тихим і зовсім непомітним. Я зібрала свої речі з учительського столу й поклала їх у сумку. Ще раз окинувши поглядом порожній клас, зітхнула. «Сумуватиму за вами, мої непосиди. І знову буду з нетерпінням чекати першого вересня, а вже другого почну рахувати, скільки місяців залишилося до кінця чергового навчального року», — спало на думку тієї миті. Я вирішила, що треба зайти до сусіднього кабінету музичного мистецтва, де працював мій друг Вітя, чи Віктор Павлович, як його звали діти. Напевно, він теж блукає класом, вслухаючись у тишу, що дзвенить у вухах.

— Так і знала, що ти ще не пішов, — сказала я, побачивши його на робочому місці.

— Не хочеться йти додому. Там у мене оселилася нудьга. Мені їх не вистачає, — сумно сказав Віктор і показав широким жестом руки на самотні шкільні парти.

Я його чудово розуміла. Я маю провести літо зі своєю родиною. На відміну від мене, Віктор жив один. У нього в будинку не було навіть кішок чи мовчазних рибок.

— Поїдеш знову на все літо в табір? — запитала я.

— А що робити? Не хочу божеволіти від самотності, — сумно вимовив чоловік і відвернувся до вікна.

Віктор завжди так робив, коли його накривала нудьга. Так траплялося навіть тоді, коли ми навчалися разом у педучилищі. Різниця була тільки в тому, що тоді він був дівчиною, моєю найкращою та вірною подругою на ім'я Віка, Вікторія. Із нею разом ми винаймали кімнату в самотньої, уже немолодої жінки, ділилися своїми дівочими секретами і спали в одному ліжку. Після училища наші шляхи розійшлися, і лише за десять років я зустріла її. Точніше, це був уже він. Як виявилось, моя найкраща подруга Віка змінила стать, перенісши кілька операцій і, звісно, змінивши своє ім'я. Я впізнала її відразу, попри те, що на обличчі була маленька рідка борідка, зникли округлі колись груди, жіночий одяг змінився на чоловічий костюм. Як потім розповіла мені колишня подруга, зробила вона цей крок усвідомлено і ні про що не шкодує, бо з дитинства в душі була хлопчиком. Але природа щось наплутала й наділила її привабливими великими карими очима з пухнастими довгими віями, пишним чорним і трохи хвилястим волоссям, красивими грудьми, які Віка так ненавиділа, й округлими сідницями. Вона попросила мене тримати це в таємниці, я поклялася й мовчу досі. Ми так і залишилися друзями. Для мене Віктор був тією самою Вікою, тільки голос став трохи грубішим.

Чоловік був справді самотнім. Його мати, дізнавшись, що він мінятиме стать, відмовилася від сина, адже боялася засудження знайомих і ганьби. Віктор досяг свого, але щасливішим не став. У нього не було сім'ї, і коли він каже, що зовсім не шкодує про свій учинок, у його очах завжди безвихідь, яка буває в людей, приречених, наприклад, на смерть від хвороби. Але хай там що, з його появою в нашій школі в мене з'явилися і друг, і подруга в одній особі.

— А що ти робитимеш улітку? — спитав Віктор і повернув до мене своє кругле, з пухкими губами обличчя, що так би личило дівчині.

— Як завжди. З'їздимо на море, потім навідаємося до моєї мами. Можливо, діти там будуть до кінця літа, а я просто байдикуватиму. Це ж прекрасно?

— Як сказати. На мою думку, краще щось робити, ніж валятися на дивані перед телевізором.

— Ти хочеш сказати, тобі ніколи не хотілося спати вранці досхочу, щоб не підриватися з ліжка з моторошною думкою в голові: «Спізнююся!», не летіти чистити зуби... А натомість спокійно попити

чай, увімкнути телевізор і знати, що в тебе сила-силенна вільного часу?!

— Це буває нечасто, але ти в чомусь маєш рацію. Не може ж людина працювати нескінченно й кудись поспішати, вічно не встигати та скаржитися на те, що доба має лише двадцять чотири години?

— Поїхали з нами на море. Кинь свій табір хоч на один місяць, — раптово запропонувала я, знаючи заздалегідь, що цього не буде. Але мені так хотілося хоч чимось відволікти друга від його меланхолійних думок. — Знайдеш собі дівчину й будеш, як усі люди.

— Як усі? — гірко посміхнувся Віктор. — Я сам обрав собі шлях не такий, як у всіх. Отже, моя доля — бути помилкою природи.

— Ну знову почалося! У тебе була якась Оля. Ти ж казав, що у вас хороші стосунки...

— Були. Доки вона не дізналася, хто я насправді. Дівчина втекла від мене, не лишивши навіть записки. Утім, як і всі, хто був до неї, — відповів Віктор із легкою іронією в голосі.

— На одній Олі світ клином не зійшовся. Важливо, що ти досяг, чого хотів, — це одна твоя перемога. А другою має бути ідея створення сім'ї. Потрібно знайти таку дівчину, щоб уклепалась у тебе по самі вуха, і байдуже їй було, ким ти був колись. Нехай у тебе буде дві лапи замість ніг — для неї це має бути неважливо! — сказала я зі знанням справи.

— А ти любиш свого Романа так, щоб тобі було байдуже, ноги в нього чи лапи? — засміявся Віктор, і його сміх озвався луною в порожньому великому класі.

— Живу з ним, дітей народжувала, отже, люблю.

Чоловік покивав головою. Я бачила, що він хотів щось сказати, але промовчав.

— То ми йдемо сьогодні додому? Не щодня випадає така нагода — піти раніше з роботи.

— Ходімо, Мері, — погодився Віктор.

Таким ім'ям називав мене тільки він, і мені це подобалося. У школі учні мене звать Марія Василівна, чоловік — Марією, а Віктор — Мері. Ми залишили кабінет і пішли спорожнілим довгим коридором. У звичайні дні я не чула звуку своїх каблучків, а сьогодні вони чітко карбували: «Цок-цок! Цок-цок!», ніби годинник відміряв час, що минає.

З Віктором ми розлучилися на багатолюдному перехресті.

— Телефонуй, заходь. Завжди буду рада, — потиснула його руку, м'яку, як у дівчини.

— Дякую, Мері. Ти теж не забувай... старого друга, — махнув чоловік мені рукою.

Мабуть, у нього з язика хотіло зірватися «стару подругу», але я не стала про це довго роздумувати, а вскочила в старий тролейбус, що підійшов із гуркотом і скреготом.

Удома я кинула з великим задоволенням свою сумку (уже без стосу дитячих зошитів) на тумбочку в коридорі, шпурнула вбік босоніжки, звільнивши набряклі ноги, — і сум від розлуки з дітьми як водою зміло. Відчула себе так, ніби зняли з мене кайданки чи ні, ланцюги з ніг, і я тепер вільна! У мене багато часу. І навіть зараз, до того, як мені забирати Майю та Макса із садка, я могла собі дозволити якусь вільність. Наприклад, взяти з морозильника пів кіло пломбіру, розламати чайною ложечкою в тарілці, залізти на диван і, підібгавши ноги, з'їсти перед телевізором, нікуди не поспішаючи. Я це зробила й подумала, які в мене дрібні запити і як мало мені треба, щоб почуватися цілком щасливою. Я їла, механічно відправляючи ложку за ложкою до рота, і думала про те, що завжди задовольняюся незначним. Коли одружувалась із Романом, він уже мав свою квартиру й станцію техобслуговування з магазином автозапчастин. Чоловік приносив якусь суму грошей у сім'ю, клав їх у нашу спільну дерев'яну скриньку. Я не знаю й досі, скільки він заробляє, але задовольняюся тими купюрами, які періодично поповнюють наш «сейф». Ми купили новий телевізор, я наполягла на дешевому й була задоволена. Пральну машинку я теж обирала не за кількістю виконуваних функцій, а щоб прала. Улітку ми їздили на дешеві курорти, і я також була рада. До одягу я невибаглива: мала строгий робочий костюм, вихідну сукню й дещо з убрання, ніколи не претендувала на похід у дорогі бутики. У ліжку справно виконувала подружній обов'язок, відгукуючись на бажання чоловіка, і була задоволена, що він не імпотент, як деякі. Я глянула на стіни й побачила на них, звісно ж, дешеві шпалери. Від таких роздумів мені стало нудно від себе самої. І раптом я усвідомила, що не живу, а пливу за течією. Як потрапила тріска в річку, так і несе її течія, несе й несе... А чому я стала такою? Хіба про таке життя мріяла? Може, ми з Романом ніколи не сваримося тому, що мене задовольняє

все найменше й найдешевше в житті? Робота вчителькою без перспективи підвищення на посаді, секс за потребами чоловіка і туш на віях, аби надати їм трохи чорноти. Фу! Яка ж я бридка! Живу й нічого не намагаюся змінити. Я подумала про те, що не здатна до рішучих дій, тож житиму так і далі, не буду ставити перед собою нездійсненних цілей і дертися до їхнього досягнення, здираючи нігті до крові. А ще Вітька повчаю, як жити! Мені б самій навчитися треба, а то...

— Училка хрінова! — зробила я висновок і пішла на балкон покурити. Затягнувшись глибоко сигаретним димом, я трохи заспокоїлася й подивилася на своє життя з іншої сторони. Чоловік добрий, не п'є, не ображає, діти — лапоньки, удома останню скоринку із сіллю не доїдаємо. Не так уже й погано, виявляється, у мене все склалося! Далі я не стала порівнювати себе з якоюсь безхребетною істотою, а вирішила раніше забрати дітей із садка й погуляти з ними в сквері. «Може, і правильно робить Вітька, що не залишається вдома подовгу один?» — подумала я і загасила сигарету, міцно втиснувши її в дешеву чорну попільничку.

Розділ 2

Після тижневого відпочинку на Азовському морі всією сім'єю ми повернулися додому засмагли та задоволені. Майя від природи була наділена смаглявою шкірою, як і я, а після моря стала взагалі схожа на метиску. Макс — білошкірий, як Роман — страждав від надлишку сонця найбільше. Ми докладали чималих зусиль, щоб уберегти його від сонячних опіків, і це вдалося. Його шкіра тепер була золотисто-коричневою, а ось кінчики вії вигоріли зовсім, стали білуватими, і хлопчина був дуже смішним із засмаглим тілом, темнішим за його світле волосся.

— Діти, розпаковуємо речі та складаємо їх на місце! — скомандував Роман і відкрив валізи.

— Ура! Сумки розбираємо! — закричала донечка дзвінким голоском й одразу почала тягнути все з валіз і кидати на диван.

— Не так, Майю, треба складати речі. Ти чула, що тато сказав? — із серйозним виглядом підійшов до неї Макс.

Йому було вже п'ять років, тож він вважав, що має повне право на виховання молодшої на рік Майї. Хлопчина почав збирати розкидані дівчинкою речі, й більшість їх попрямувала до кошика для брудної білизни. Роман, який спостерігав за цією картиною, усміхнувся, підійшов до мене, обійняв за плечі.

— Ну, хіба ж у нас не диво-дітки? — шепнув він мені.

Я погодилася й кивнула головою.

— Тобі сподобався наш відпочинок? — чоловік повернув моє обличчя до себе й зазирнув у вічі.

— Звісно, сподобався, — відповіла я.

Ми обоє знали, якою буде моя відповідь. Я знову промовчала про те, що орендований будиночок був занадто малий для нас чотирьох, що фруктів ми не наїлися вдосталь, бо заощаджували гроші, що сонце було нестерпно пекучим, а один день купання в морі нам зіпсували медузи. Я не зауважила й про те, що могли б собі дозволити один раз на рік відпочити в Туреччині чи Єгипті — це нам по кишені.

— До мами поїдемо? — поцікавилась я, маючи на увазі свою матір.

— Ну звісно. Кілька днів побудете вдома, я дізнаюся, що там на станції, і знову в дорогу!

— У дорогу-дорогу знову! — застрибала Майя, почувши останні слова. — Чуєш, Максимку, ми поїдемо до бабусі!

— Знаю. Ми завжди до бабусі влітку їздимо. Я навіть пам'ятаю, коли тебе маленьку туди возили.

— І я пам'ятаю, як ти був маленький, — не поступалася дівчинка.

— Ні, ти не можеш цього пам'ятати. Я за тебе старший! — не здавав своїх позицій Максим.

— А я пам'ятаю, пам'ятаю! У тебе ще соска в роті була. Ось! — підстрибнули чорні кіски сестри.

— Діти, не сваріться. Ходімо краще по морозиву з'їмо! — зупинив сварку Роман, і майже чорношкірі Майя та Макс поспішили за батьком на кухню.

Отже, мені треба було прибирати сумки, перепрати білизну, щоб за кілька днів її знову скласти у валізи. Так було минулого року, позаминулого й усі десять років, які я прожила з Романом. Я засипала пральний порошок у машинку й натиснула за звичкою потрібну кнопку.

Уже на третій день наша родина після десятигодинної дороги під'їхала на синьому «Форді-Сієрі» до будинку моєї мами. Я зателефонувала їй на мобільний.

— Матусю, привіт! Ти за нами сумувала?

— Марійко, знайшла в чому сумніватися. Недоречне запитання, доню, — почула я знайомий голос.

— І хотіла б нас бачити?

— Хочу вас усіх побачити.

— А просто зараз хочеш?

— Як це? — не зрозуміла мама.

— Виходь надвір і побачиш! — засміялася я.

— Та ви що? Приїхали чи як?

— Приїхали й чекаємо, коли нам відчинять ворота і ми всім натовпом вивалимось із задушливої машини.

— Іду, іду, — говорила мама, уже виходячи на ганок будинку.

Роман загнав автівку на подвір'я та заглушив її розігрітий двигун. Діти побігли до бабусі й уже за кілька секунд обліпили її, обіймаючи з усіх боків.

— Моя бабуся! — запротестувала бунтівниця Майя.

— І моя теж! — не поступався Макс.

— Мої ви обоє! Обоє гарні, — цілувала онуків жінка.

Я вийшла з автівки, що пашіла жаром від розпеченого металу, і похитнулася на набряклих ногах. Чоловік має свою станцію обслуговування, а ми їздимо старою машиною без кондиціонера, і якось нас усе це влаштовує. Чому? Напевно, так простіше: не замислюватися про краще майбутнє, а котитися накатаною колією. Я на всі груди зробила глибокий вдих, намагаючись насолодитися навіть у таку спеку свіжим і трохи вологим від річки повітрям.

— Краса! — вийшов із машини Роман. — Райський куточок!

— Так! Тут не те, що у вас — пил, бруд, сморід. Ну, ходімо до хати. Чого ви стоїте? — сказала господиня й відчинила перед нами двері.

У будинку все було по-старому. Ті самі шпалери й білосніжні тюлеві фіранки на вікнах, та сама прохолода навіть у спекотний день. Мені подобався будинок, де я виросла. Я любила збігати вниз, городом, просто до річки, від якої віяло прохолодою та пахло свіжістю й рибою. Я любила свою маму, попри те, що в дитинстві в садочку була на п'ятиденці й на пальчиках рахувала, коли вона забере мене на вихідні. У школі я теж була в групі продовженого дня, але й це мені не заважало любити маму. Напевно, я заважала їй влаштовувати особисте життя. Це я зрозуміла вже згодом, коли стала дорослою. А тоді, у садочку, моя вихователька у присутності колеги запитала мене: «Марічко, а в тебе є тато?» — «Не знаю, я зараз у садочку, а не вдома», — пам'ятаю, як я їм відповіла. — «А хто в тебе був за батька?» — заглядала мені в обличчя жінка й посміхалася. — «Зараз є тато Жора, — почала я загинати пальчики, — колись був тато Василь, ще тато Петро, тато Сергійко, а далі я забула, як його звать». Друга вихователька похитала головою.

— Ось бачиш, як живе дитина, — сказала одна з них і погладила мене по голові, а я одразу ж притулилася до неї, як до рідної людини.

Я постійно сумувала за мамою. Вона мене не ображала, але майже не помічала. Бо метою її життя було одруження. Мала непоганий вигляд у свої п'ятдесят. Струнка, груди не обвислі, обличчя, нігті, волосся — усе доглянуте, попри те, що вона жила в селі й мала город і сад, що потребували постійного догляду. Але їй чомусь страшенно не щастило з чоловіками. Мама в мене чорноволоса і смаглява, має виразні карі очі, тонку лінію талії, зросту не ліліпутського. Вона завжди приваблювала чоловіків, а ті клеїлись до неї, час від часу

переїздили жити, але ніхто з них не запропонував їй руку та серце. Навіть я народилася поза шлюбом і не знала, хто мій батько. Я вже й сама почала замислюватися: чому в неї за життя так і не прижився жоден чоловік? Характер у мами не був сварливим, про її темперамент я могла тільки здогадуватися, чуючи стогони й крики, що долинали із сусідньої кімнати, коли з нею був чоловік. Що їм не вистачає? Чи доля в неї така?

Увечері я не захотіла розкласти диван й запитала:

— Мамо, можна я з тобою ляжу?

— Звісно, Марійко, лягай, поговоримо. Я маю, що тобі розповісти.

Я вже знала, що мама розкаже мені. Вона із захопленням мені повідомить, що нарешті зустріла порядну людину, і вона в неї закохана, і, можливо, вони одружаться. А потім пройде місяць, і мама зателефонує, щоб сказати, як глибоко помилилась у чоловікові.

Коли ми нагодували, помили й уклали спати всіх у домі, мама пошепки сказала:

— Марічко, ти знаєш, я зустріла таку людину! Його звати Микола. Він молодший за мене на п'ять років, але вклепався в мене по самі вуха! Уявляєш?!

— Ну і? — буркнула я, знаючи, що говоритиме мама далі.

— Ніколи без квітів до мене не приходять, приносять шампанське, коробку цукерок. Вихований такий. Люба, кішечка... — так і сипле лагідними словами.

— Чи не одружений, бува?

— Він, правда, не місцевий. У відрядження приїхав на будівництво. Але каже, що самотній.

— Мамочко, не будь наївною. Де ти бачила у відрядженні одруженого?

— Ні, Марійко, ти помиляєшся, — гаряче зашепотіла жінка. — У мене немає підстав йому не вірити. Якщо не довіряти, то як тоді жити з людиною?

— А він збирається з тобою жити? — як я не намагалася бути стриманою, але в моєму голосі таки пролунала нотка сарказму.

— Поки прямо не пропонував, — мама не помітила в моєму тоні цю нотку. — Але натяки були. Типу такого: «Чому я не зустрів таку жінку раніше?», «З тобою можна й у вогонь, і у воду», «Як мені хотілося б частіше чути твій голос» і подібне. Це вже про щось свідчить? А?

— Дай Боже, мамо.

— Може, хоч цього разу щастя усміхнеться. Як ти думаєш? Без сумнівів, мамі хотілося почути ствердну відповідь, тож я сказала:

— Обов'язково пощастить. Ти в мене гарна, добра, щира.

— А ще я до ворожки ходила. Про неї кажуть, що правду ріже, як ніж масло. Так ось — вона сказала, що скоро я вийду заміж. Жаль, що імені провидиця назвати не може, — зітхнула жінка.

Вона замовкла, мабуть, замріялася про свого чоловіка, а мені знову чомусь захотілося розпитати про свого батька, але чомусь так і не наважилася. Навіщо? Якщо він майже тридцять років не мав бажання дізнатися, де я, як я, то чому я мушу про нього щось знати? Я зітхнула, знову спіймавши себе на своїй нерішучості та вмінні задовольнятися незначним.

— Ну що, спатимемо? — запитала я маму.

— Так, спати. Ти з дороги втомилася, — відповіла вона й повернулася до мене спиною. Мама так і не запитала, як я живу, чи щаслива, ладиться в нас із чоловіком чи ні, але я звикла до такого і, крім легкого болю в грудях, нічого не відчула.

Тиждень минув швидко, і Роман зібрався їхати. Попри всі свої недоліки, матуся дуже любила онуків і наполягла, щоб ми залишили в неї дітей до кінця моєї відпустки.

— Може, і ти, Марійко, поживеш у мене? — запитала мама.

Я добре знала, що їй тільки заважатиму, і вирішила їхати з Романом додому.

— Мабуть, воно й краще, — міркувала мама, збираючи нам у дорогу бутерброди. — Відпочинеш від дітей, бо і в школі голову наб'ють, і вдома немає відпочинку.

Давши Максимові та Майї настанови слухатися бабусю й поводитися добре, я сіла в машину й помахала дітям рукою:

— Бувайте! Бувайте! Па! Цьом-цьом!

Якби я знала, що на мене чекало попереду, то, напевно, залишилася б до кінця відпустки у матері.

Розділ 3

Перші кілька днів після приїзду додому я насолоджувалася неробством. Спала, скільки хотілося, читала книжки, дивилася допізна телевізор і їла. Якби я була схильна до повноти, то до моєї ваги точно додався б не один кілограм. Яюсь я із жахом зрозуміла, що пролетіло вже три тижні моєї довгоочікуваної відпустки, а я так нічого путнього не зробила. Я зателефонувала Вітьку.

— Ну що, байдикуєш? — поцікавився він.

— Угу. А що?

— Просто запитав.

— Нудьга. Не знаю, чим зайнятися.

— Вікна пофарбуй, чи що, — засміявся Віктор.

— Пластикові? — хмикнула я у слухавку.

— А ми тут не нудьгуємо. Виставу готуємо, за три дні прем'єра, тож часу вільного немає. Наступного літа поїдеш зі мною, якщо Ромка відпустить?

— Йому якраз все одно, де я проводитиму відпустку, — зробила я висновок і зітхнула. — А ти не знайшов собі молоденьку виховательку?

— Як сказати, як сказати, — загадково промовив Віктор.

— Далі не питатиму, щоб не наврочити. Удачі тобі!

— Дякую. Ну, ти там не нудьгуй. Мені час бігти, діти вже кличуть, — поспішив завершити розмову друг.

Я натиснула на телефоні червону кнопку і згадала, що треба сходити по продукти. Стояла спека, і я натягла сарафанчик у червоних маках, бо саме він потрапив під руку. Провела щіткою по волоссю, мимохідь кинувши погляд на своє відображення в дзеркалі, схопила сумочку з гаманцем і порожніми пакетами та випурхнула на вулицю.

Тут я відчула себе вільнішою. Стіни остогидлої за останні дні квартири не здавлювали мене, стеля кімнати не притискала до ліжка, від якого я годинами не могла відірватися. Я намагалася йти тінистим тротуаром, але полум'яне сонце все одно пекло спину, і між лопатками потекла маленька цівка поту. Цього мені ще не вистачало! Я поспішила в перший-ліпший магазин, на стіні якого був кондиціонер, щоб зайти всередину й трохи охолонути. Це був бутик жіночого одягу. Чому мене

ніколи не тягне до таких відділів? Я що, ненормальна жінка? «Напевно, так», — підсумувала я, пройшовшись між рядами акуратно розвішаного модного одягу й не відчувши до нього жодного інтересу. Зітхнувши від такого невтішного висновку, я вийшла з крамниці.

У маркеті затрималася надовго. Тут було прохолодно, нелюдно, і я тинялася між цим недостатком продуктів, на ходу вигадуючи страви, що приготую сьогодні на вечерю, завтра на сніданок... Зрештою, обвішавшись двома важкими пакетами, я вийшла надвір. Раптом вітер, що налетів зненацька, підняв поділ мого сарафана з маками, і мені довелося пакетами прикривати свої сідниці, що оголилися на неабияку радість підлітків, які стояли поруч. Не встигла я пройти й двадцяти метрів, як спалахнула блискавка, висвітлюючи вже затягнуте темними хмарами небо, що опустилося до землі, і по асфальту голосно вдарили перші великі краплі дощу. Отакої! А в мене навіть парасольки не було. Хоча, якби вона і була, то третьої руки в мене не знайшлося б. Задощило раптово й гамірно. Мені подобалося тинятися під літнім теплим дощем, вдихаючи запах вологи, змішаний із випарами, що йшли від розпеченого асфальту. За кілька хвилин я помітила в дзеркальному відображенні вітрин себе, схожу на мокру курку, і попрямувала до найближчих дверей із табличкою «Кав'ярня». Відвідувачів було небагато. Я попросила офіціанта зробити чорний солодкий чай і сіла за вільний столик біля вікна. Звільнивши від важких пакетів руки, почала дивитися крізь шибку на косі лінії дощу, який посилювався. Гримнув грім, від якого мимоволі здригнулася. Цей страх залишився із самого дитинства. Мені було близько п'яти років, коли мама побігла на чергове побачення, залишивши мене саму вдома. І тоді був сильний грім, від якого тремтіла вся хата. Мені здавалося, що стіни, меблі, стеля — усе враз обвалиться на мене і вб'є. Я плакала, кликала маму, але боялася глянути у вікно. Тоді я залізла на її ліжко під ковдру, не залишивши жодної щілинки. Гроза давно закінчилася, а я так і не наважилась визирнути з-під рядна до приходу матері. Тоді матуся пояснила, що треба остерігатися блискавки, а не грому, але я досі боюсь саме гуркотіння.

— Ваш чай, будь ласка, — перервав мої спогади офіціант і поставив переді мною чашку.

— Спасибі.

— Ще щось подати? Може, тістечко?

— Ні, дякую, — кивнула я офіціантові й розмішала ложечкою цукор, давши зрозуміти, що він мені просто заважає.

Чай був гарячим і солодким, як я любила, і від цього в мене настрої покращився. Зробивши один ковток духмяного напою, раптом відчула на собі чийсь уважний погляд. Підвівши очі, я помітила чоловіка, який сидів навпроти мене через два столики. Я дивилася в його темно-сині очі — такі глибокі, що в них можна було втопитись. Тілом пробіг внутрішній жар — зовсім не від чаю, моє серце застукало так швидко, що готове було вирватися з грудей. Ми не могли відірвати погляди одне від одного. В очах незнайомця я прочитала самотність. У нього було світло-русяве волосся, що трохи кучерявилось, і навіть коротка стрижка не приховувала цього. Злегка випнуті вилиці, гладко поголене обличчя, прямий аристократичний ніс, вольове підборіддя, красиві темно-вишневі губи, один вигляд яких змусив тремтіти кожную клітинку мого тіла. Руки задрожали, і, щоб угамувати незрозуміле мені збудження, я зробила маленький ковток чаю. Незнайомець продовжував дивитися на мене, і, згадавши про пристойність, я знайшла в собі сили опустити погляд. Звернувши увагу на свої руки, я жахнулася. Такі рівні гарні пальці псували поспіхом криво підпиляні нігті, наляпані дешевим лаком. Від цієї думки мені стало соромно перед самою собою. Я, немов дитина, сховала руки під стіл і знову глянула на чоловіка, відчувши новий прилив внутрішнього трепетного жару. Тепер я згадала про свою зачіску. Напевно, я мала жахливий вигляд із мокрим і злиплим волоссям. Рука механічно, зрадливо вилізла з-під столу й провела по голові, безнадійно намагаючись врятувати становище. «Нічого тут не виправиш, розтяпо», — майнула думка, і я усміхнулася. Він теж подарував мені усмішку – легку, майже невагому, ледве вловиму, від якої в мене затремтіли коліна. Це було як удар грому, як наслання. Я бачила чоловіка вперше в житті, і він викликав із першої ж секунди хвилю незрозумілих мені почуттів і збудження. «Такого не буває», — сказала я сама собі, дістала гроші, поклала їх біля недопитої чашки та нахилилася по пакети з продуктами. Коли я встала з місця, мій погляд ковзнув за сусідній столик — незнайомця вже не було. Мені на мить здалося, що чоловік був витвором моєї бурхливої уяви.

Дощ досі не припинився, і я йшла, підставивши під його теплі краплі обличчя, намагаючись охолодити внутрішній жар, що раптово

спалахнув. «Так не буває», — переконувала себе дорогою додому. У коридорі, кинувши пакети під ноги, я подивилася на себе в дзеркало й засміялася. Що я собі уявила? Що сподобалася з першого погляду чоловікові? Я — з мокрим неохайним волоссям, що давно не бачилося з перукарем, без макіяжу, з абияк підщипаними бровами, з прилиплим до тіла мокрим сарафаном?! «Маячня! Такого не буває», — сказала я ще раз, цього разу своєму відображенню в дзеркалі. Намагаючись забути про очі незнайомця, приємну усмішку, я завзято взялася за приготування вечері, відчувши внутрішнє піднесення. Мені здавалося, що я можу перевернути гори й водночас пурхати над ними безтілесним повітряним метеликом. Усе в руках аж горіло, і незабаром на столі стояли салати, казково прикрашені зеленню та фігурками зі зварених картоплин і моркви, ароматно пахла золотава печеня, на тарілці лежав твердий сир, порізаний хитромудрими візерунками.

Почулося клацання дверного замка, і пролунав голос Романа:

— Маріє, я вже вдома.

Я випурхнула в коридор і за звичкою цмокнула його в щоку.

— Привіт! У мене вже все готове, і на тебе чекає вечеря, — весело сказала я.

— Ой, як добре. Я голодний як вовк. Уявляєш, Марійко, стільки роботи, що поїсти не було часу, — чула я голос Романа з ванної, де він мив руки.

— Ну як? — кивнула я на стіл, де красувалися мої страви.

— З якого приводу свято? — запитав ошелешений чоловік.

Готувала я добре, але зазвичай якось буденно, сіро й нецікаво. Просто мені, як дружині й матері, треба куховарити, прати, прибирати, займатися дітьми, і я це робила день у день. На свята готувалися особливі страви, на щодень — інші, звичні. Як тут було не здивуватися Романові?

— Просто так! — відповіла я, подарувавши йому невинну усмішку.

— Просто так і тато маму не цілує, — зазначив жартома чоловік, але за стіл сів і став накладати собі в тарілку страви. — Тож усе-таки чому ти вирішила так прикрасити вечерю?

— Життя в нас із тобою, Ромчику, сіре, якесь немальовниче. Нехай хоч страви покрасуються, — відповіла та всміхнулася.

— Ну, нам же не по двадцять років, щоб квітами його прикрашати? — сказав чоловік.

У двадцять років я познайомилася з Романом і незабаром вийшла за нього заміж, бо наполягала мати: «Щоб не була самотньою, як я». Але моря букетів і подарунків і тоді не бачила.

— Коли мені було двадцять, ти не дуже турбувався про красу наших стосунків, — зітхнула я. — Та й квіти дарував усього двічі.

— Маріє, навіщо ці сентиментальності? Хіба я колись тебе чимось образив? Чи ти чогось потребуєш?

— Ромчику, чоловік завжди має пам'ятати, що поряд із ним не тільки дружина, а й жінка, а вона, як відомо, потребує не лише поповнення скриньки грошовими знаками, а й чогось гарного, піднесеного, щоб... щоб хотілося літати! Співати та літати! — видала я, сама не знаючи чому.

Напевно, справді, мені так не вистачало краси почуттів, я усвідомлювала, що стала посередністю та сірістю.

— Маріє, ну припиняй! Навіщо ці слова — «співати», «літати»? Це підлітки мріють про кохання, від якого можна шаленіти. А такого не буває! — повторив мою фразу Роман.

— Такого не буває, — прошепотіла я, геть-чисто відганяючи думку про незнайомця з синіми очима, якого зустріла в кав'ярні.

— Ось бачиш, ти все сама чудово розумієш, — сказав задоволеним тоном мій чоловік і відправив у рот шматочок сиру, зіпсувавши на тарілці хитромудрий візерунок.

Ось так і все наше життя, що було зведене до такого примітивного слова «побут», яке нам часто ламає крила, аби ми не літали, а працювали, їли, спали разом і народжували дітей. Я дивилася, як їсть Роман, як хрумтить у нього на зубах химерний космічний орнамент із кілець цибулі, й думала: «Чому його очі навіть тоді, коли мені було двадцять років, не бентежили мене? Чому його поцілунки не змушували моє серце вискакувати з грудей? Чому одна думка про нього не дарувала відчуття повітряного польоту?». Я запитувала себе й не шукала відповіді. Що тоді сьогодні сталося зі мною? Я вперше побачила людину й зрозуміла нікчемність свого життя, у якому всі дні немов клони.

— Маріє, агов! Прокинься! Ти де? — перервав мої роздуми Роман.

— Ну що, смачно? — замість відповіді завченим тоном запитала я.

— Дякую. Усе було дуже смачно!

Чоловік підвівся з-за столу, не забувши цмокнути мене в щоку. Усе як зазвичай. Так було вчора, позавчора й усі десять років. Я почала прибирати брудний посуд і чудово знала, що в цей час він приймає душ, потім накине на голе тіло свій махровий бірюзовий халат і, задоволено покахикуючи, сяде перед телевизором, перемикаючи канали й переглядаючи новини. А мені залишиться перемити посуд, сходити в душ, одягнутися в якусь непривабливу нічну сорочку й лягти на наше двоспальне ліжко. Усе йшло так, як я думала. Коли я лягла на широке ліжко, мене розібрав сміх. Хоч би щось змінилося! Хоча б раз Роман запалив би ароматизовані свічки й розставив по кутках кімнати! Або увійшов без халата, оголеним. Я сміялася якимось дурнувтим сміхом, знаючи наперед, що жодних свічок, навіть найпростіших, парафінових, не буде, і не увійде він зараз голим до спальні, а буде у своєму улюбленому халаті.

Двері відчинилися, й увійшов мій чоловік у цьому триклятому халаті, викликавши в мене новий напад сміху.

— Що трапилося, Маріє? — спитав він і стояв такий розгублений, що я вже не могла вгамувати свій істеричний сміх. — Ага, то ти не хочеш говорити? — жартівливим тоном запитав Роман і почав розв'язувати пасок халата.

А я подумала, що зараз він підійде до стільця, що стоїть біля ліжка, акуратно зніме свій халат і розвісить на стільці, дбайливо розправивши всі складки. І навіть якби я лежала гола, знемагаючи від бажання, халат був би повішений дуже старанно, а потім би дійшла черга до мене — халат і порядок були важливіші, ніж дружина. Роман усе так і зробив, а я вже каталася по нашому ліжку, не в змозі впоратися з нападом сміху. Він упіймав мене і почав цілувати, спочатку в шию, груди, потім у губи. Одна його рука потяглася вниз, пройшлася легенько по стегну, піднімаючи сорочку, змусивши, нарешті, угамувати мій сміх. Я ловила його губи поцілунком, обіймала за шию, ніжно проводила кінчиками пальців по спині, але не тому, що так хотіла близькості. Я впіймала себе на думці, що хочу зазнати такого самого щему душі, такого самого внутрішнього жару й тремтіння колін, як удень у кав'ярні, але всі мої спроби були марними. Роман різко навалився всім своїм важким тілом і грубо увійшов у мене, за кілька хвилин застогнав, відчувши оргазм.

— Ти встигла? — запитав він за звичкою.

— Так, — відповіла я, збрехавши, як завжди, щоб не образити чоловіка.

Мені вже не хотілося сміятися. Роман цмокнув мене в щоку, відвернувся й, буркнувши, що йому завтра рано вставати, незабаром засопів, залишивши мене наодинці із сумними думками. Я заплющувала очі, і переді мною виникав зворушливий образ незнайомця, який не давав мені довго заснути. Мною крутила по ліжку невидима сила, виснажувала, збуджувала, без кінця посилаючи образ чоловіка із синіми, бездонними очима. Далеко за північ, я, виснажившись, заснула. Але й уві сні бачила такого далекого незнайомця, який манив до себе.

Крізь щілину віконних фіранок пробився сонячний промінець, зупинився на моєму обличчі й розбудив мене. Простягнувши руку вбік, я не виявила Романа поряд і зрозуміла, що він уже пішов. Ранок розвіяв мій учорашній внутрішній підйом, і я опинилась у реальному світі, де не було незнайомця, а був на столі брудний посуд після сніданку. От і все. Казка скінчилася, не маючи продовження та щасливого кінця. Треба було розпочинати свій звичайний сірий день. Засунувши ноги у свої улюблені пухнасті капці, я пошльопала до ванни, відкрила кран із холодною водою та змила з обличчя залишки сну. Настрій був поганий, але я звикла виконувати всі свої обов'язки, попри те, що в мене на душі. Перемивши посуд, я вирішила зателефонувати матері.

— Марійко, вітаю. Добре, що ти зателефонувала, хоча новин у мене немає жодних, усе по-старому. Микола мій в'ється біля мене, як молодий півень біля курочки. Уявляєш, приніс м'ясо, мабуть, три кілограми. Ти можеш, дочко, уявити, скільки воно коштує на ринку? Так от, ми його замаринували й увечері біля річки такий шашлик зробили — пальчики оближеш! — збуджено розповіла жінка.

Я байдуже слухала розповідь матері про її чергове захоплення і чекала, коли дійде моя черга запитати про дітей. Описавши в подробицях, як цей шашлик готувався, який був до нього соус і яке сухе вино, мама згадала, що треба дати і мені хоч щось сказати.

— Марійко, ти просто так зателефонувала чи щось хотіла спитати?

— Так, мамо, я хотіла дізнатися, як діти?

— А що діти? Свобода, простір, свіже повітря, харчування лише екологічно чистими продуктами. Ти б бачила, як вони з Миколою моїм

потоваришували! А коли готували шашлик, вони йому подавали дрова для багаття, — торохтіла мама.

І знову мені довелося вислухати всі подробиці про її друга. Важливо, я встигла дізнатися, що діти здорові та їм там добре.

— Мамо, вибач, мені Роман має зателефонувати, а лінія зайнята, — надумала я, не в змозі більше слухати оди на честь Миколи, який, швидше за все, незабаром утече від матері, і я знову не встигну познайомитися з її обранцем.

Я сіла за стіл у кухні й байдуже дивилася у вікно. Заспівав свою мелодію мобільник, і я подивилася на екран. «Віктор», — прочитала й піднесла до вуха слухавку.

— Привіт, Вітю!

— Вітання! Що такий голос похмурий?

— Сама не знаю. Почала переосмислювати своє життя, і стало сумно, — відповіла я.

— З чого б це?

— Сама не розумію.

— Я тебе добре знаю. Виходить, була на те якась вагома причина. З Романом хоч усе гаразд? — запитав він.

— З чоловіком у мене все нормально, але щось мене цей добробут не тішить, — протягла я таким сумним і тужливим голосом, що самій стало гидко.

— Ну-у-у, це нікуди не годиться! Нумо, приїжджай до мене. Посидимо, каву поп'ємо.

— Як до тебе? Ти ж у таборі?

— Ага, у таборі. Був, а тепер удома — за три дні заїзд наступної групи. Ти що, зовсім погана стала, забула?

— Зовсім погана, — посміхнулася я. — Чекай, скоро буду. Вітю, Вітю!

Мені й зараз важко вимовляти це слово. Так і хочеться сказати: «Віто, Вітусю, як ти була моєю подружкою, так і залишилася нею, незважаючи ні на що». Досі я не побачила в ньому чоловіка, але не подаю вигляду, щоб не образити.

Розділ 4

«Так не буває», — такою фразою я завершила свою розповідь Віктору про чоловіка, якого зустріла в кав'ярні. Від знову пережитого хвилювання почали тремтіти пальці. Чашка з кавою, яку я поставила на блюдце, видала звук чечітки.

— Так буває, Мері, так буває, — сумно сказав друг.

— А ти звідки знаєш? — бовкнула я й одразу зрозуміла, що поставила дурне запитання.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ